

Bu sayfa Őu linkten yazdırılmıŐtır: [http://www.risaleonline.com/soru-cevap/ustadin-menderese-ovgusu]

Üstad Bediüzzaman

Soru

Üstadın Menderes'e Övgüsü

Bediüzzaman Hazretleri'nin seçimlerde Menderes'i desteklediğini biliyoruz. Bazıları, "Menderes rakı dahi içen birisiydi ezanı arapça yaptı diye bu kadar kıymet verilir mi, İslam kahramanı denir mi? diyorlar. Üstadın Menderes hakkında böyle senakar sözleri var mı varsa nasıl anlayacağız?

Cevap

Hız. Üstad'ın Menderes'e yazdığı Emirdağ Lahikasındaki bir mektubda İslâm kahramanı ifadesi geçiyor. Fakat eskiden beri idarecilere söylenen bu gibi sözler, onlara aşırı değer verildiğinin değil, onları o yöne sevk etmek için söylenmiş sözlerdir. İslam alimlerinin eskiden beri takib ettikleri metot budur. Mesela Bostan kitabında Sadî-i Şirazî'nin zamanının sultanına, "yer yüzünün en adil sultanı" tabirini kullandığı sıklıkla görülür. Çünkü kitabı ona yazmış ve onu öyle olmaya teşvik ediyor.

Bununla birlikte ezanın asli şekline çevrilmesi, yalnız memleketimize değil bütün İslam dünyasına yapılmış çok büyük bir hayırdır. Bir idareci değerlendirilirken şahsi kusurları ile değil, İslam'a ve Müslümanlara yaptıkları hizmetleri ile değerlendirilir. Bediüzzaman Hazretleri de başlangıçta yaptığı bu büyük hizmetten dolayı kendisini takdir etmek ve bu gibi hizmetlere devam ederek bir İslam kahramanı olması için onu teşvik etmiştir. AŐağıya aldığımız ilgili mektub okunduğunda, Hız. Üstad'ın bu bakış açısı daha iyi anlaşılacaktır.

Buna benzer bir suali Hız. Üstad'a Münazaratta da soruyorlar. O suale verdiği cevabda, Hız. Üstad'ın böyle tabirlerdeki kasdının idarecileri iyiliğese sevk etmek olduğu açıkça anlaşılıyor:

"S- Neden meşrutî hükûmete ve dinsiz olmayan Jön Türklere mümkün olduğu kadar hüsn-ü

---

zan ediyorsun?

C-Mümkün olduğu derecede sû-i zan ettiğiniz için, ben hüsn-ü zan ederim. Eğer öyle ise zâten iyi; yoksa, tâ öyle olsunlar, yol gösteriyorum." (Münazarat)

Emirdağ'da Menderese gönderdiği mektub ise şöyledir:

[Risale-i Nur'un vatana, millete ve İslâmiyet'e büyük hizmetini kabul ve takdir eden Başvekil Adnan Menderes'e Üstad'ın yazdığı bir mektub] Ben çok hasta olduğum ve siyasetle alâkasız bulunduğum halde, Adnan Menderes gibi bir İslâm kahramanı ile bir sohbet etmek isterdim. Hal ve vaziyetim görüşmeye müsaade etmediği için; o surî konuşmak yerine bu mektub benim bedelime konuşsun diye yazdım. Gayet kısa birkaç esası, İslâmiyet'in bir kahramanı olan Adnan Menderes gibi dindarlara beyan ediyorum:

Birincisi: İslâmiyet'in pek çok kanun-u esasîsinden birisi: (Kimse, kimsenin günahıyla mesul olmaz) âyet-i kerimesinin hakikatıdır ki; birisinin cinayetiyle başkaları, akraba ve dostları mes'ul olamaz. Halbuki şimdiki siyaset-i hazırada particilik tarafdarlığı ile, bir câninin yüzünden pek çok masumların zararına rıza gösteriliyor. Bir câninin cinayeti yüzünden, tarafdarları veyahut akrabaları dahi şeni' gıybetler ve tezyifler edilip, bir tek cinayet yüz cinayete çevrildiğinden, gayet dehşetli bir kin ve adaveti damarlara dokundurup, kin ve garaza ve mukabele-i bil'misile mecbur ediliyor. Bu ise hayat-ı içtimaiyeyi tamamen zîr ü zeber eden bir zehirdir ve hariçteki düşmanların parmak karıştırmalarına tam bir zemin hazırlamaktır. İran ve Mısır'daki hissedilen hâdise ve buhranlar, bu esastan ileri geldiği anlaşılıyor. Fakat onlar burası gibi değil; bize nisbeten pek hafif, yüzde bir nisbetindedir. Allah etmesin, bu hal bizde olsa, pek dehşetli olur.

Bu tehlikeye karşı çare-i yegâne: Uhuvvet-i İslâmiyeyi ve esas İslâmiyet milliyetini o kuvvetin temel taşı yapıp, masumları himaye için, cânilerin cinayetlerini kendilerine münhasır bırakmak lâzımdır.

Hem emniyetin ve asayişin temel taşı, yine bu kanun-u esasîden geliyor: Meselâ: Bir hanede veya bir gemide bir masum ile on câni bulunsa, hakikî adaletle ve emniyet ve asayiş düstur-u esasîsi ile o masumu kurtarıp tehlikeye atmamak için, gemiye ve haneye ilişmemek lâzım; ta ki masum çıkıncaya kadar.

İşte bu kanun-u esasî-i Kur'anî hükmünce, asayiş ve emniyet-i dâhiliyeye ilişmek, on câni yüzünden doksan masumu tehlikeye atmak, gazab-ı İlahînin celbine vesile olur. Madem Cenab-ı Hak, bu tehlikeli zamanda bir kısım hakikî dindarların başa geçmesine yol açmış. Kur'an-ı Hakîm'in bu kanun-u esasîsini kendilerine bir nokta-i istinad ve onlara garazkârlık edenlere karşı siper yapmak lâzım geldiğini, zaman ihtar ediyor.

İslâmiyet'in ikinci bir kanun-u esasîsi şu hadîs-i şeriftir:(Bir kavmin efendisi onlara hizmet edendir) hakikatıyla, memuriyet bir hizmetkârlıktır; bir hâkimiyet ve benlik için tahakküm âleti değil. Bu zamanda terbiye-i İslâmiyenin noksanlığıyla ve ubudiyetin za'fiyetiyle benlik, enaniyet kuvvet bulmuş. Memuriyeti hizmetkârlıktan çıkarıp, bir hâkimiyet ve müstebidane bir mertebe tarzına getirdiğinden; abdestsiz, kiblesiz namaz kılmak gibi, adalet adalet

---

olmaz, esasıyla da bozulur ve hukuk-u ibad da zîr ü zeber olur. Hukuk-u ibad, hukukullah hükmüne geçemiyor ki, hak olabilsin; belki nefsanî haksızlıklara vesile olur.

Şimdi Adnan Menderes gibi, "İslâmiyet'in ve dinin îcablarını yerine getireceğiz" diye ve mezkûr iki kanun-u esasîye karşı muhalefet edip tam zıddına olarak iki dehşetli cereyan, gayet büyük rüşvet ile halkları aldatmak ve ecnebilerin müdahalesine yol açmak vaziyetinde hücum etmek ihtimali kuvvetlidir.

Birisi: Birinci kanun-u esasîye muhalif olarak, bir câni yüzünden kırk masumu kesmiş, bir köyü de yakmış. Bu derecede bir istibdad-ı mutlak, her nefsin zevkine geçecek memuriyete bir hâkimiyet suretinde rüşvet vererek, dindar hürriyetperverlere hücum ediliyor.

İkinci hücum da: İslâmiyet milliyet-i kudsiyesini bırakıp -evvelkisi gibi- bir câni yüzünden yüz masumun hakkını çiğneyebilen, zahiren bir milliyetçilik ve hakikatta ırkçılık damarıyla hem hürriyetperver dindar Demokratlara, hem bütün bu vatandaki yüzde yetmiş sair unsurlardan bulunanlara, hem hükûmet aleyhine, hem bîçare Türkler aleyhine, hem Demokrat'ın takib ettiği siyaset aleyhine çalışarak ve serseri ve enaniyetli nefislere gayet zevkli bir rüşvet olarak bir ırkçılık kardeşliği veriyor. O zevkli kardeşliğin içinde, o zevkli faideden bin defa daha ziyade hakikî kardeşleri düşmanlığa çevirmek gibi acib tehlikeyi, o sarhoşluğu ile hissedemiyor. Meselâ: İslâmiyet milliyeti ile dörtyüz milyon hakikî kardeşin her gün .... dua-yı umumîsiyle manevî yardım görmek yerine, ırkçılık dörtyüz milyon mübarek kardeşleri, dörtyüz serseriye ve lâûbalilere yalnız dünyevî ve pek cüz'î bir menfaati için terk ettiriyor. Bu tehlike hem bu vatana, hem hükûmete, hem de dindar Demokratlara ve Türkler'e büyük bir tehlikedir ve öyle yapanlar da hakikî Türk değillerdir. Necib Türkler böyle hatadan çekinirler. Bu iki taife herşeyden istifadeye çalışıp, dindar Demokratları devirmeye çalıştıkları ve çalıştırıldıkları, meydandaki âsâr ile tahakkuk ediyor.

Bu acib tahribata ve bu iki kuvvetli muarızlara karşı; kırk sahabe ile dünyanın kırk devletine karşı meydan-ı muarazaya çıkan ve galebe eden ve bin dörtyüz sene zarfında ve her asırda üçyüz-dörtyüz milyon şakirdi bulunan hakikat-ı Kur'anîyenin sarsılmaz kuvvetine dayanmak ve onun içindeki dünyevî ve uhrevî saadet-i ebediyenin zevklerine o cazibedar hakikatla beraber nokta-i istinad yapmak, o mezkûr muarızlarınıza ve hem dâhil ve hariçteki düşmanlarınıza karşı en lâzım ve elzem ve zarurî bir çare-i yegânedir. Yoksa o insafsız dâhilî ve hariçî düşmanlarınız sizin bir cinayetinizi binler yapıp ve eskilerin de cinayetlerini ilâve ederek başkaların başına yükledikleri gibi, size de yükleyecekler. Hem size, hem vatana, hem millete telafi edilmeyecek bir tehlike olur.

Cenab-ı Hak sizleri İslâmiyet lehindeki hizmetlerinizde muvaffak ve mezkûr tehlikelerden muhafaza eylesin diye ben ve Nurcu kardeşlerimiz, yapacağınız hizmete ve mezkûr hakikatı kabul etmenize mukabil dua etmeye karar vereceğiz.

Üçüncüsü: İslâmiyet'in hayat-ı içtimaiyeye dair bir kanun-u esasîsi dahi bu hadîs-i şerifin

(Müminler kurşunla bağlanmış binalar gibidir, birbirlerini çekerler) hakikatıdır. Yani, hariçteki düşmanların tecavüzlerine karşı dâhildeki adaveti unutmak ve tam tesanüd etmektir. Hattâ en bedevi taifeler dahi bu kanun-u esasînin menfaatini anlamışlar ki, hariçte

---

bir düşman çıktığı vakit, o taife birbirinin babasını, kardeşini öldürdükleri halde, o dâhildeki düşmanlığı unutup, hariçteki düşman def' oluncaya kadar tesanüd ettikleri halde; binler teessüflerle deriz ki, benlikten, hodfüruşluktan, gururdan ve gaddar siyasetten gelen dâhildeki tarafgirane fikriyle, kendi tarafına şeytan yardım etse rahmet okutacak, muhalifine melek yardım etse lanet edecek gibi hâdisatlar görünüyor. Hattâ bir sâlih âlim, fikr-i siyasîsine muhalif bir büyük sâlih âlimi tekfir derecesinde gıybet ettiği ve İslâmiyet aleyhinde bir zındığı, onun fikrine uygun ve tarafdar olduğu için hararetle sena ettiğini gördüm. Ve şeytandan kaçır gibi otuzbeş seneden beri siyaseti terkettim.

Hem şimdi birisi hem Ramazan-ı Şerif'e, hem şeair-i İslâmiyeye, hem bu dindar millete büyük bir cinayet yaptığı vakit, muhaliflerinin onun o vaziyeti hoşlarına gittiği görüldü. Halbuki küfre rıza küfür olduğu gibi; dalalete, fıskıya, zulme rıza da fıskıya, zulümdür, dalalettir. Bu acib halin sırrını gördüm ki; kendilerini millet nazarında ettikleri cinayetlerinden mazur göstermek damarıyla muhaliflerini kendilerinden daha dinsiz, daha cânî görmek ve göstermek istiyorlar. İşte bu çeşit dehşetli haksızlıkların neticeleri pek tehlikeli olduğu gibi, içtimaî ahlâkı da zîr ü zeber edip bu vatan ve millete ve hâkimiyet-i İslâmiyeye büyük bir sû'-i kasd hükmündedir.

Daha yazacaktım; fakat bu üç nokta-i esasiyeyi şimdilik dindar hürriyetperverlere beyan etmekle iktifa ediyorum. Said Nursî" (Emirdağ Lahikası 2)